†

Gunnar Brekke til minne

Samordningsrådets tidligere leder, Gunnar Brekke døde tidligere i vår etter en kort tids sykdom, 83 år gammel. Vi er mange som føler et stort tap og et dypt savn når Gunnar nå er borte. Uansett vet vi at det største tapet og det dypeste savnet er det familien som sitter med. Tankene våre går derfor først og fremst til de som sto ham nærmest.

Mange av oss kjente Gunnar Brekke fra mange ulike sammenhenger. Gunnar Brekke var pioneren som grunnla Furuly, det første hjemmet for utviklingshemmede på Vestlandet basert på moderne omsorgstenkning. Sammen med konen Gerd bygde han en institusjon der respekten for individet og for menneskeverdet sto i sentrum.

Gunnar Brekke var óg en ideolog og en aktivist for en bedre institusjonsomsorg også ellers i landet. For saken dro han land og strand rundt, for å skaffe seg innsikt i hvordan tingene kunne gjøres bedre. Og for saken engasjerte han seg på mange vis, blant annet i Samordningsrådet. For saken dro han også utenlands. Han var en av dem som i Jerusalem deltok i utformingen av den første internasjonale erklæringen om utviklingshemmedes særlige menneskerettigheter. Et dokument som ble en grunnlov i alt videre arbeid med rettigheter for mennesker med psykisk utviklingshemning.

Gunnar Brekke ledet Samordningsrådet fra 1971 til 1983, var leder av styret i forskningsfondene fra 1987 til 1995 og redaktør av SOR Rapport fra 1994 til 1997.

Under Gunnar Brekkes ledelse ble SOR helt sentral i utviklingen av funksjonshemmedes levekår i Norge og Norden.

I mange år ledet han det vi i dag ville kalle kompetansehevingsarbeidet i omsorgen, – overbevist som han var om at personalets kompetanse var en forutsetning for respekt for brukeren. Også i det som ble gjort av informasjonsarbeid her i landet, på denne sektoren var Gunnar Brekke ledende. Åpenhet var for ham en selvfølgelighet og en nødvendighet.

Det samme var dokumentasjon. Gunnar Brekke tok selv, som forfatter av boken «Fra statlig armod til samfunnsansvar» ansvaret for at historien til Samordningsrådet ble skrevet.

Tittelen på boken kan på mange vis stå som en gravskrift over Gunnar Brekkes liv.

Gunnar Brekke drev et intenst påvirkningsarbeid til fordel for mennesker med utviklingshemning. Under skiftende regjeringer, med ulik politikk, bygget han urokkelig et nettverk i maktens korridorer. Ikke for å øke sin egen makt, men for å sikre at det kom ressurser til HVPU-feltet. Som medlem av det så kalte Lossiusutvalget var han óg med og la grunnlaget for senere gjennombrudd og reformer av hele omsorgen for utviklingshemmede.

Overbevist om at bare viten kunne bringe feltet videre fremover, stilte han sin erfaring og sin kreativitet til rådighet for Norsk Institutt for Sykehusforskning i Trondheim og ledet det største forskningsprosjektet som noen gang har vært gjennomført på dette feltet her i landet.

Gunnar Brekke var direktør for fylkesteamet og habiliteringstjenesten i Hordaland i perioden fra 1980 til 1996. Med HVPU-reformen kom nye måter å organisere omsorgen på – og igjen var Gunnar Brekke i fronten – i oppbyggingen av nye tjenester som kunne sikre at den enkelte fikk den omsorg hun eller han hadde rett til.

For mange av oss var Gunnar sjefen og vennen som alltid var der for oss. Vennen som alltid var der for oss og med oss, – men som nå er borte for alltid.

Likevel lever han videre – i minnet til alle som møtte ham og som fikk lære ham å kjenne.

Tor Visnes